

Низомномаи
Озмунӣ ҷумҳуриявӣ «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст»

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Озмунӣ ҷумҳуриявӣ «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст» (минбаъд — Озмун) таҳти сарпарастии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2024 баргузор мешавад.

2. Озмун бо мақсади баланд бардоштани заъки китобхонӣ, тақвияти неруи зеҳнӣ, дарёфти чехраҳои нави суҳанвару суҳандон, арҷ гузоштан ба арзишҳои миллию фарҳангӣ, инкишофи қобилияти эҷодӣ, таҳкими эҳсоси ҳудӯғоҳию ҳудӯшиносӣ, тақмили захираи луғавӣ, тақвияти ҷаҳони маънавӣ миёни аҳолии кишвар, аз ҷумла хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, хонандагон ва донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо), омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон, намоёндагони касбу кори гуногун ва дигар табақаҳои аҳолии кишвар доир мегардад.

3. Озмун аз рӯйи шаш номинатсия баргузор мешавад:

- адабиёти кӯдакону наврасон ва осори шифоҳӣ;
- адабиёти классикии тоҷик;
- адабиёти муосири тоҷик;
- адабиёти ҷаҳон;
- эҷоди назм;
- эҷоди наср.

4. Довталабони номинатсияҳо ба гурӯҳҳои зерин ҷудо карда мешаванд:

1). Номинатсияи адабиёти кӯдакону наврасон ва осори шифоҳӣ (3 гурӯҳ):

- гурӯҳи якум - хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 1-4);
- гурӯҳи дуюм - хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-8);
- гурӯҳи сеюм - хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 9-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11).

2). Номинатсияи адабиёти классикии тоҷик (4 гурӯҳ):

- гурӯҳи якум хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 1-4);
- гурӯҳи дуюм - хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11);
- гурӯҳи сеюм - донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо);
- гурӯҳи чорум - омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намоёндагони касбу кори гуногун.

3). Номинатсияи адабиёти муосири тоҷик (4 гурӯҳ):

- гурӯҳи якум - хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 1-4);
- гурӯҳи дуюм - хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11);
- гурӯҳи сеюм - донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо);

- гурӯҳи чорум - омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намоёндагони касбу кори гуногун.

4). Номинатсияи адабиёти ҷаҳон (4 гурӯҳ):

- гурӯҳи якум - хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 1-4);
- гурӯҳи дуюм - хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11);
- гурӯҳи сеюм - донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо);
- гурӯҳи сеюм - омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намоёндагони касбу кори ғуногун.

5). Номинатсияи эҷоди назм (3 гурӯҳ):

- гурӯҳи якум - хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 9-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11);
- гурӯҳи дуюм - донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо);
- гурӯҳи сеюм - омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намоёндагони касбу кори ғуногун.

6). Номинатсияи эҷоди наср (3 гурӯҳ):

- гурӯҳи якум - хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 9-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11);
- гурӯҳи дуюм - донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо);
- гурӯҳи сеюм - омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намоёндагони касбу кори ғуногун.

2. САРПАРАСТ ВА МАСЪУЛОНИ ОЗМУН

5. Сарпарасти Озмун Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

6. Масъулони баргузории Озмун вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллий», Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон мебошанд.

7. Кумитаҳои кор бо ҷавонон ва варзиш, кор бо занон ва оила, Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон ва дигар ташкилотҳои ҷамъиятӣ дар тарғиб, ҷалб ва ҷараёни баргузории Озмун иштирок мекунанд.

8. Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Хатлон ва Суғд, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо ҷиҳати дар сатҳи баланд ташкил ва баргузор кардани даврҳои якум, дуюм ва сеюми Озмун масъул буда, ғолибон ва омӯзгорони онҳоро аз ҷиҳати моддӣ ва маънавӣ ҳавасманд мегардонанд.

9. Дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғд ва Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо, раёсату шӯъбаҳои маориф, бахшҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа, фарҳанг, ҷавонон ва варзиш, шӯъба ва бахшҳои вилоятию минтақавии Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон масъули ташкил ва баргузории Озмун мебошанд.

3. КОМИССИЯИ ОЗМУН

10. Барои гузаронидани Озмун комиссияи Озмуни ҷумҳуриявӣ (минбаъд-комиссияи Озмун) таъсис дода шуда, ҳайати он бо амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

11. Ваколати комиссияи Озмун:

- таҳияи чадвали баргузории Озмун ва назорати он;
- тасдиқи тартиб, талабот ва тавзеҳот оид ба Озмун;
- пешниҳоди ҳайати ҳакамон барои даврҳои сеюм ва чоруми Озмун;

- барои ҳайати ҳакамон гузаронидани семинари машваратӣ;
- назорати риояи талабот ва пешниҳоди тавсияҳо ба довталабони Озмун;
- муайян намудани ҷойи баргузориҳои даври сеюми Озмун дар шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ;
- омӯзиш ва тавсияи ҳуҷҷатҳои пешниҳодшудаи довталабони Озмун ба даври чорум;
- таъсиси комиссияи апеллятсионӣ;
- баррасии пешниҳоди ҳайати ҳакамон ва арзу шикоятҳои довталабон;
- тасдиқи протокол ва эълони натиҷаи ҳуҷҷатҳои ҳайати ҳакамони даври сеюм ва чоруми Озмун;
- ҷамъбасти натиҷаи ниҳой ва пешниҳоди он ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои шиносӣ ва маълумот.

4. ТАРТИБИ БАРГУЗОРИИ ОЗМУН

12. Озмун аз чор давр иборат буда, аз моҳи март соли 2024 то моҳи ноябри соли 2024 ба таври зайл ташкил ва гузаронида мешавад:

- даври якум - моҳи март дар муассисаҳои таълимӣ ва ташкилоту муассисаҳои мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот;

Эзоҳ: донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо) танҳо дар маҳалле иштирок карда метавонанд, ки муассисаи таълимӣ ва ё илмиашон дар ҳамон маҳал қарор дорад.

- даври дуюм - нимаи аввали моҳи май дар маркази мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳр ва ноҳияҳо;

Эзоҳ: даври дуюми Озмун аз ҷониби намоёнҳои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон назорат карда мешавад.

- даври сеюм - моҳи август дар маркази Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Хатлону Суғд, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ;

- даври чоруми Озмун барои ғолибони ҷойҳои якум, дуюм ва сеюми даври сеюм моҳи ноябр дар Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллий» баргузор мегардад.

13. Протоколи ҳайати ҳакамони даври сеюм ба комиссияи Озмун бо имзои раиси Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, раисони вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо ва раисони ҳакамон ба даври чорум пешниҳод мешавад.

14. Ҷойи баргузориҳои даврҳои Озмун дар деҳот, шаҳрак, маркази Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Хатлону Суғд, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо аз ҷониби мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ муайян карда мешавад.

15. Масъулияти баргузориҳои даври якум, дуюм ва сеюми Озмун ба зиммаи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо вогузор карда мешавад. Шумораи ғолибони даври сеюми Озмун, ки ба даври чорум пешниҳод мешаванд, аз ҳар як номинатсия ва ғурӯҳ набояд аз 6 нафар зиёд бошад.

16. Қараёни баргузориҳои даврҳои якум, дуюм, сеюм ва чоруми Озмун тавассути шабакаҳои телевизионӣ ва воситаҳои ахбори омма васеъ инъикос ва паҳн карда мешавад.

17. Мухлати пешниҳоди ҳуҷҷатҳои ғолибони даври сеюм барои иштирок дар даври чорум ба комиссияи Озмун то 20 сентябр муқаррар карда мешавад. Масъулони баргузориҳои Озмун вазифадоранд, ки то 1 октябр тамоми осори пешниҳоднамудаи довталабони номинатсияи назму насрро барои даври чоруми Озмун ба Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон барои муҳокима ва таҳияи тақриз пешниҳод намоянд.

18. Миёни роҳбари муассисаи таълимӣ, омӯзгор ва довталаб (дар шахси падару модар ва ё сарпарастӣ вай) метавонад шартнома ҷиҳати омода намудани довталаб ба имзо расонида шавад. Намунаи шартномаро Вазорати маориф ва илм омода карда, ба раёсат ва шуъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳо пешниҳод менамояд.

19. Вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, Академияи миллии илмҳо, Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллий» ва Кумитаи телевизион ва радио масъули гузаронидани маросими тантанавии супоридани ҷоидаҳо ба ғолибони Озмун мебошанд.

5. ШАРТҲОИ ИШТИРОК ДАР ОЗМУН

20. Дар Озмун аҳолии кишвар, аз ҷумла хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, хонандагон ва донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо), омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон, намоёндагони касбу кори гуногун ва дигар табақаҳои аҳолии кишвар иштирок карда метавонанд.

21. Довталаби Озмун ба рӯйхати китобҳои хондашуда асарҳои бояд пешниҳод намояд, ки аз доираи китобҳои дарсии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ берун бошанд.

22. Дар вақти ҳолгузори ба миқдори асарҳои хондашуда, мухтасар баён кардан, дарки мазмуну мухтасари асар, хониши ифоданок, шарҳу тавзеҳи калимаҳо бартарӣ дода мешавад. Довталаби Озмун ба ҳайати ҳакамони маҳорату малака, қобилияти хондан ва аз худ кардани осори адибонро пешниҳод менамояд.

23. Ҳайати ҳакамони Озмун аз ҷои ҷаъли китобхона будани довталабро ба инобат мегиранд.

24. Ба мавзӯҳои Ватану ватандӯстӣ, ваҳдати яқиндорӣ Тоҷикистон, тавсифи ғояҳои Истиқлол, тараннуми дӯстию рафқат, озодию осоиштагӣ, сулҳу субот, инъикоси ҳамаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар таҳкими давлатдорӣ миллӣ, мавзӯи об ҳамагон сарчашмаи ҳаёт, инсондӯстӣ, ҳайру саховат, наҷорӣ, васфи ҷашнҳои Наврӯз, Меҳрон, Сада, Тиргон, ишқи поки инсонӣ, эҳсондорӣ ва тасвири табиати зебои кишвар бартарӣ дода мешавад.

25. Пешниҳоди осори азбаршуда асосан бо забони тоҷикӣ сурат мегирад. Довталаби Озмун дар интихоби забон ҳамагон хондан ва аз худ кардани осори адабии кӯдакон ва наврасон, осори адабии классикӣ тоҷик, адабии муосирӣ тоҷик ва адабии хориҷӣ (тарҷума ва ё асл) озода аст. Ба довталабе, ки осори бадеии адибони ҷаҳонро бо забонҳои хориҷӣ (русӣ, англисӣ ва ғайра) пешниҳод менамоянд, бартарӣ дода мешавад.

26. Довталаби Озмун метавонад аз намунаҳои эҷодиҳои халқ, аз ҷумла афсона, қисса, рубоӣ, достон, ҷисмон, тазғӣ, латифа ва ғайра вобаста ба номинатсияи интихобкардаш истифода намояд.

27. Асарҳои ба Озмун пешниҳоднамудаи ғолибони даври сеюми номинатсияи эҷоди назму наср, ки ба даври чорум пешниҳод шудаанд, барои муҳокимаю баррасӣ ба Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон фиристода мешаванд. Иттифоқи нависандагон то саршавии даври чорум ҳулоаи мутахассисонро ба комиссияи Озмун пешниҳод мекунад. Асарҳое, ки ҳулоаи Иттифоқи нависандагонро нагирифтаанд, ба даври чоруми Озмун қабул карда намешаванд.

28. Ба номинатсияи эҷоди назму наср асарҳое пазируфта мешаванд, ки қаблан ба ягон Озмун дигар пешниҳод нашудаанд.

29. Дар даври чоруми Озмун довталаб шарҳи ҳоли мухтасари худ, рӯйхати асарҳои хонда ва азбаркарда (нусхаи ҷомии ашъори азёдакардашуда ва номгӯии асарҳои насрии мутолиакардашро бо зикри номи муаллиф) ба комиссияи Озмун дар се нусха ба таври ҳатмӣ дар шакли ҳаттӣ ва электронӣ пешниҳод менамояд. Зикри маълумоти зиёдатӣ, аз ҷумла мазмунӣ мухтасари асар, қаҳрамонони он, шакли пурраи шеърӯ ғазалу достон шарт нест.

30. Дар сурати ба талабот ҷавобгӯӣ набудани номгӯии асарҳо, пурғалат будани дафтар, ҳамагон, мукамал набудани матнӣ шеърӯ достонҳо ва ё изофанависӣ намудани миқдори матнҳои азбаркардашуда ҳоли довталаб кам карда мешавад. Ҳакамони метавонанд, ки ба рӯйхати пешниҳоднамудаи довталаб маҳдуд нашуда, ба ӯ аз асарҳои дигари маълуми машҳури адибони муосирӣ классикӯ ҷаҳон вобаста ба номинатсияи иштироккардаш савол диҳанд.

31. Агар довталаб хонандаи муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ дар даври якум дуюм ва сеюм ба қайд гирифта шуда бошад ва дар даври чоруми Озмун донишҷӯии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ шуда бошад, ҳамагон хонанда дар даври чоруми Озмун иштирок мекунад.

32. Ғолиби даври чоруми Озмун, ки сазовори ҷойҳои якум, дуюм, сеюм ва барандаи Шоҳҷоиза гардидааст, то се сол дар Озмун ва минбаъд дар номинатсияи ғолибомадаш ҳуқуқи иштирок карданро надорад.

33. Мақомоти иҷроии ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо дар назди шӯба ва раёсатҳои маориф комиссияи қабули ҳуҷҷатҳои довталабони Озмунро таъсис дода, як нафарро ба таври ҳатмӣ қотиби масъул таъин менамоянд. Қотибони масъули комиссияҳои қабул ҳуҷҷатҳои довталабонро дар асоси бандҳои 29 ва 30 санҷида, дар асоси санад онро ба комиссияи ҷумҳуриявӣ пешниҳод мекунад. Қотиби масъули комиссия суроға, рӯз ва ҷойи баргузори Озмунро ба довталабон тавассути воситаҳои ахбори омма ва масъулони эълон менамояд.

6. ТАЛАБОТ БА ДОВТАЛАБОНИ ОЗМУН

34. Маҳорату истеъдоди довталабони Озмун аз рӯйи хондани осори манзум ва мансури бадеӣ муайян карда мешавад:

-барои довталабони Озмун хондани роман, повест, ҳикоя, новелла ва дигар жанрҳои адабӣ вобаста ба номинатсияи интиҳобкардааш иҷозат дода мешавад;

- довталаб дар хондани шеърҳо (ғазал, қасида, рубой, дубайтӣ, порчаҳо аз достонҳо ва дигар жанрҳои лирикӣ) вобаста ба номинатсияи интиҳобкардааш озод аст;

- довталаби номинатсияи эҷоди назму наср асарҳои худро аз рӯйи навъҳои адабӣ, жанрҳо ва навъҳои анъанавӣ ё нав, адабиёти кӯдакону наврасон, насру драма пешниҳод менамояд.

35. Аз довталаби номинатсияи эҷоди назм таълифи як достони мукамал дар вазнҳои анъанавӣ, 20 ғазал дар вазнҳои анъанавӣ арӯз, 20 рубой, 10 дубайтӣ, 3 мухаммас, 2 мусаддас, 4 қасида, 5 шеъри сафед, 10 суруди ватандӯстона, 2 тарҷебанд, 2 таркиббанд талаб карда мешавад.

36. Аз довталаби номинатсияи эҷоди наср таълифи 5 ҳикоя, 5 афсона, 2 эссе (барои хонандагони синфҳои 9-11), 5 ҳикоя, 5 афсона, 2 эссе, 1 повест, 1 драма (барои гурӯҳҳои дигар) талаб карда мешавад. Барои пешниҳоди роман афзалият дода мешавад.

7. МЕЪЁРИ АРЗЁБӢ

37. Ҳайати ҳакамони Озмун ба дараҷаи маҳорат ва истеъдоди довталаб аз рӯйи меъёрҳои зерин баҳо медиҳанд:

- барои тавачҷуҳ ба мавзӯҳои Ватану ватандӯстӣ, ваҳдату яқпорчагии Тоҷикистон, тавсифи ғояҳои Истиқлолу озодӣ, инъикоси сахм ва ташаббусҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар таҳкими давлатдорӣ миллӣ, мавзӯи об ҳамчун сарчашмаи ҳаёт, инсондӯстӣ, хайру саховат, наққорӣ, васфи ҷашнҳои Наврӯз, Тиргон, Меҳргон, Сада ишқи поки инсонӣ, эҳсонкорӣ, дӯстию бародарӣ, сулҳу субот, бунёди роҳу нақбҳо ва иншооти бузурги аср, қорнамоҳои фарзандони фарзонаи миллат дар бунёдкурию ободонӣ;

- барои қобилияти нақл ва тарзи қироат, шарҳи муҳтасари асар, маълумот оид ба қаҳрамонони асар, баёни лаҳзаҳои ҷолиби асар, қобилияти озодбаёнӣ ва санъати суханварӣ, ҳунари ровигӣ, қобилияти лугатдонӣ ва шарҳи маъноӣ луғавӣ вожаҳо, дарки дурусти мазмун ва муҳтавои асар, таассурот аз хондани асар.

38. Ба ҳар як довталаб барои муаррифии китобҳои хондаш ва нақлу хондани шеърҳо на камтар аз 20 дақиқа вақт дода мешавад.

39. Бо мақсади баҳогузорӣ намудан ба истеъдоди довталабон ҷадвали 10-ҳола муқаррар карда мешавад. Дар вақти ҳолгузорӣ ба микдори асарҳои хондашуда, муҳтасар баён кардан, дарки мазмуну муҳтавои асар, хониши ифоданок, шарҳу тавзеҳи калимаҳо ва ҷавобҳои пурра 10 ҳол, барои ҷавоби аз ҳуб болотар то 9 ҳол, барои ҷавоби ҳуб то 7-8 ҳол, барои ҷавоби миёна то 5-6 ҳол, барои ҷавоби аз миёна поёнтар то 3-4 ҳол, барои ҷавоби суст 1-2 ҳол гузошта мешавад.

40. Ҳангоми баҳогузорӣ ба маҳорати довталаби эҷоди назму наср тарзи интиҳоби мавзӯву мундариҷа, риояи рукнҳои вазни арӯз, қофияву радиф, қорбарии санъатҳои бадеӣ, интиҳоби таъбиру ибораҳо, микдори луғату таъбирҳои нав ва мутобиқати шакл, бандубасти асари бадеӣ ва ба мазмуни асар диққат дода мешавад. Асарҳои пешниҳодкардаи довталабони номинатсияи эҷоди назму насрро аъзои ҳакамони инфиродӣ мутолиа карда, баъдан дар асоси ҳулоса ва тақризи пешниҳодшуда мавриди баҳогузорӣ қарор медиҳанд.

41. Довталаби бахши назм бояд дар мавзӯҳои пешниҳодшуда бадеҳатан шеър гуфта тавонад. Байти аввал аз ҷониби ҳайати комиссияи Озмун пешниҳод мегардад ва идомаи онро дар ҳамаи вазну қофия довталаб хаттӣ ё шифоҳӣ ҷавоб медиҳад. Дар Озмун шахсоне метавонанд иштирок намоянд, ки аъзои Иттифоқи нависандагон набуда, шеърро ҳуб дарк менамоянд, завқи шоирӣ доранд, нозуқиҳои шеърро аз бар кардаанд ва дар рӯзномаву маҷаллаҳои шахрӣ, ноҳиявӣ, вилоятӣ ва ҷумҳуриявӣ намунаи ашъорашон ҷоп шудааст. Довталаб намунаҳои шеъри худро дар шакли ҷопӣ ва электронӣ пешниҳод менамояд. Инчунин, довталаби бахши мазкур аз шоирони классик, муосир ва ҷаҳон дар жанрҳои гуногун на камтар аз 3000 мисраъ аз ёд донад, рӯйхати ашъори азёднамудаашро пешниҳод намояд.

42. Қобилияти адиби насрнавис нахуст бо навиштани нақли хаттӣ санчида мешавад. Мавзуи нақли хаттиро дар рӯзи оғози Озмун ҳайати комиссияи Озмун муайян мекунад.

43. Довталаби бахши наср бояд рӯйхати асарҳои мутолианамудаашро пешниҳод намояд ва муҳимтарин асарҳои адабони классикӣ, муосир ва машҳури ҷаҳонро мутолиа карда бошад.

8. ҲАЙАТИ ҲАКАМОН

44. Ҳайати ҳакамони даврҳои Озмуни Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳуриро раиси комиссияи Озмун бо санади дахлдор тасдиқ менамояд. Ҳайати ҳакамон амалҳои зеринро иҷро мекунад:

- тибқи пешниҳоди комиссияи Озмун маҳорату истеъдоди довталабонро натиҷагирӣ мекунад;
- ҳолҳоро муқаррар карда, бо овоздиҳии кушода ғолибро муайян менамояд;
- натиҷаи Озмунро дар протокол дарҷ карда, бо имзои аъзои ҳакамон тасдиқ менамояд.

45. Ҳайати ҳакамони даврҳои Озмуни шаҳру ноҳияҳо ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот бо пешниҳоди комиссияи тадорукоти шаҳру ноҳияҳо аз ҷониби раисони шаҳру ноҳияҳо тасдиқ карда мешавад.

46. Ба ҳайати ҳакамони даври Озмуни шаҳрӣ, ноҳиявӣ, деҳоту шаҳрак намояндагони раёсат, шуъба ва бахшҳои мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, омӯзгорон, шоирону нависандагон, олимону рӯзманигорон, роҳбарони китобхонаҳо, аъзои ҷамъияти китобдӯстон ва иттифокҳои касаба ворид мешаванд. Шахсе, ки шогирд ё узви оилаи ӯ дар Озмун иштирок мекунад, ҳуқуқи ба ҳайати ҳакамон шомил гардиданро надорад. Шумораи ҳайати ҳакамон бо раису аъзо бояд 5 нафар бошад.

47. Хулосаи ҳайати ҳакамони даври чорум дар комиссияи Озмун баррасӣ ва тасдиқ карда мешавад.

48. Комиссияи Озмун дар ҳолати ҷавобгӯӣ набудани хулосаи ҳайати ҳакамон ба талаботи Низомномаи мазкур (дар ҳолатҳои истисноӣ ва ё муайян гардидани иштибоҳоти техникӣ) ҳуқуқи бекор кардани онро дорад. Ҳамчунин, дар сурати ба вучуд омадани мушкилоте, ки дар Низомномаи мазкур пешбинӣ нашудаанд, комиссияи Озмун ваколати ҳалли онро дорад.

9. ТАЪМИНОТИ МОЛИЯВИИ ОЗМУН

49. Харочоти баргузориҳои даврҳои якум, дуюм, сеюм ва харочоти вобаста ба сафарбаркунии ғолибон ва омӯзгорони онҳо ба даври чоруми Озмун, будубоши онҳо дар маҳалли баргузориҳои Озмун аз ҳисоби бучети мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо ва дигар сарчашмаҳои маблағгузориҳои бо қонунгузорӣ манънагардида пардохт карда мешавад.

50. Ғолибони даври якум, дуюм, сеюми Озмун ва омӯзгорони онҳо аз ҷониби мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо ба таври моддию маънавӣ ҳавасманд гардонида мешаванд.

51. Омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, ки шогирдони онҳо дар даври чоруми Озмун сазовори ҷойҳои якум, дуюм, сеюм ва ё барандаи Шохҷоиза мегарданд, бо нишони «Аълочии маориф ва илми Тоҷикистон» сарфароз гардонида мешаванд.

52. Падару модароне, ки фарзандони онҳо дар даври чоруми Озмун ғолиби ҷойҳои якум, дуюм, сеюм ё барандаи Шохҷоиза мегарданд, бо нишони «Маърифатпарвар» ва «Ифтихорнома»-и Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллӣ» сарфароз гардонида мешаванд. Шакл, андоза ва тартиби супоридани нишонро Вазорати маориф ва илм таҳия ва тасдиқ менамояд.

53. Харочоти баргузориҳои чорабинии даври чоруми Озмун аз суратҳисоби махсуси Вазорати маориф ва илм пардохт карда мешавад.

54. Ба ғолибони даври чоруми Озмун ва ба хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, ки дар даври чоруми Озмун ҷойҳои яқум, дуюм, сеюм ё Шохҷоизаро сазовор шудаанд, инчунин ба омӯзгорони онҳо тибқи тартиби муқарраргардида аз ҳисоби маблағҳои фонди захиравии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоиза ва мукофоти пулӣ дода мешавад.

55. Рӯйхати ғолибони даври чоруми Озмун ва омӯзгорони онҳо аз тарафи комиссияи Озмун омода ва барои маълумот ва шиносӣ ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешаванд.

56. Дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо тартиби додани мукофот ва ҷоизаро раисони Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо тасдиқ ва амалӣ менамоянд.

57. Барои ҳавасмандгардонии ғолибони ҳамаи даврҳои Озмун ва омӯзгорони онҳо тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷалби сарпарастон иҷозат дода мешавад.

10. ТАРТИБИ ИШТИРОК ДАР ДАВРИ ЧОРУМИ ОЗМУН

58. Барои иштирок дар даври чоруми Озмун ба комиссияи Озмун ҳуҷҷатҳои зерин дар шакли хаттӣ ва электронӣ пешниҳод мешаванд:

- маълумоти мухтасар дар бораи довталаб;
- рӯйхати асарҳои мутолиашуда;
- ашъори азёдшуда;
- нусхаи ҷопӣ ва электронии шеърҳои азёдкарда, рӯйхати асарҳои насрии мутолиакарда бо зикри номи муаллиф;
- довталабони эҷоди назму наср тибқи талаботи бандҳои 40-41 Низомномаи мазкур намунаи эҷодиёт ва шеърҳои асарҳои азбаркардаи худро пешниҳод менамоянд;
- нусхаи протоколҳои ҳайати ҳакамони даврҳои яқум, дуюм ва сеюми Озмун.

59. Ҳуҷҷатҳои ғолибони даври сеюми Озмунро ба даври чорум котиби масъули комиссияҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ ба комиссияи Озмун пешниҳод менамояд.

11. ТАРТИБИ ДАРЁФТИ ШОҲҶОИЗА

60. Барои дарёфти Шохҷоиза довталабе метавонад иштирок намояд, ки дар даври чоруми Озмун дар гурӯҳи номинатсияи худ ҷойи яқумро сазовор гардидааст.

61. Дар ҳолати муайян шудани ғолиби Шохҷоиза натиҷаи ҷойҳои ишғолкардаи ғолибони ҳамон гурӯҳи номинатсия як зина боло бардошта мешавад.

62. Баранди Шохҷоиза довталабе шуда метавонад, ки ба саволҳои иловагии ҳакамон ҷавоб дода тавонад, дафтари ӯ ҷавобгӯӣ талаботи Низомномаи Озмун буда, рӯйхати асарҳои мутолиа намуда ва аз ёдкардаи мутобиқ ба синну сол ва гурӯҳи ҳудаш бошад. Ҳангоми баҳо додан донишҷӯи забонҳо ва аъзои фаъоли китобхонаҳо будан, талабот ва нуктаҳои бобҳои 6 ва 7 Низомномаи мазкур ба эътибор гирифта мешавад.

12. ИМТИЁЗҶО

63. Хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 9-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11), донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ (бакалавр, магистр), ки дар даври чоруми Озмун «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст» сазовори ҷойҳои 1, 2, 3 ё барандаи Шохҷоиза гардидаанд, ба ихтисоси интихобкардаашон ба муҳлати се сол бе супоридани имтиҳон тибқи тавсияномаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ ва баъд аз муассисаи олии таълимӣ ба гурӯҳҳои ройгон қабул карда мешаванд.

64. Довталабони даври чоруми Озмун (хонандагони синфи 11) дар соли ҷорӣ ба ихтисосҳои омӯзгорӣ ва филологии муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбии кишвар бе супоридани имтиҳон ба гурӯҳҳои ройгон қабул карда мешаванд. Тартиби қабули ғолибон ва довталабони даври чоруми Озмунро Вазорати маориф ва илм тибқи муқаррарот муайян менамояд.

65. Вазорати маориф ва илм протокол ва санадҳои ғолибони Озмунро дар асоси таҳияи тартиби махсус барои 10 сол нигоҳдорӣ намуда, баъдан ба бойгонӣ месупорад.

Ҳайати
комиссияи Озмуни ҷумҳуриявии «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст»

муовини Сарвазирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон (сарпарасти соҳа), раиси комиссия;
вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини раиси комиссия;
муовини вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, котиби комиссия.

Аъзои комиссия:

сардори раёсати маориф, фарҳанг ва иттилооти Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;
мушовирӣ баҳши ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва
робита бо ҷомеа;
раиси Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
раиси Кумитаи қор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
муовини вазирӣ фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон;
президенти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;
директори Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллий»-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии
Тоҷикистон;
раиси Иттифоқи нависандагонӣ Тоҷикистон.

Қоидаҳои

Озмуни ҷумҳуриявӣ «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст»

1. Номинатсияи адабиёти кӯдакону наврасон ва осори шиғҳӣ (3 ғурӯҳ):

- ҳонандагонӣ синғҳӣ ибтидоӣ муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синғҳӣ 1-4)

№	Қой	Маблағ	Шумораи қоиғаиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- ҳонандагонӣ синғҳӣ ибтидоӣ муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синғҳӣ 5-8)

№	Қой	Маблағ	Шумораи қоиғаиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- ҳонандагонӣ муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синғҳӣ 9-11) ва ибтидоӣ касбӣ (синғҳӣ 10-11)

№	Қой	Маблағ	Шумораи қоиғаиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

2. Номинатсияи адабиёти классикии тоҷик (4 ғурӯҳ):

ҳонандагонӣ синғҳӣ ибтидоӣ муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синғҳӣ 1-4)

№	Қой	Маблағ	Шумораи қоиғаиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- ҳонандагонӣ муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синғҳӣ 5-11) ва ибтидоӣ касбӣ (синғҳӣ 10-11)

№	Қой	Маблағ	Шумораи қоиғаиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000

3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- донишчӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо)

№	Қой	Маблағ	Шумораи қоиғагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намоёндагони касбу кори гуногун

№	Қой	Маблағ	Шумораи қоиғагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

3. Номинатсияи адабиёти муосири тоҷик (4 гурӯҳ):

- хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 1-4)

№	Қой	Маблағ	Шумораи қоиғагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11)

№	Қой	Маблағ	Шумораи қоиғагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- донишчӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо)

№	Қой	Маблағ	Шумораи қоиғагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намоёндагони касбу кори гуногун

№	Чой	Маблағ	Шумораи чоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

4. Номинатсияи адабиёти ҷаҳон (4 гурӯҳ):

- хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 1-4)

№	Чой	Маблағ	Шумораи чоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11)

№	Чой	Маблағ	Шумораи чоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо)

№	Чой	Маблағ	Шумораи чоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намояндагони касбу кори гуногун

№	Чой	Маблағ	Шумораи чоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

5. Номинатсияи эҷоди назм (3 гурӯҳ):

- хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 9-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11)

№	Чой	Маблағ	Шумораи чоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо)

№	Чой	Маблағ	Шумораи чоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намоёндогони касбу кори гуногун

№	Чой	Маблағ	Шумораи чоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

6. Номинатсияи эҷоди наср (3 гурӯҳ):

- хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 9-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11)

№	Чой	Маблағ	Шумораи чоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо)

№	Чой	Маблағ	Шумораи чоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000
3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

- омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намоёндогони касбу кори гуногун

№	Чой	Маблағ	Шумораи чоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	1	35 000
2.	Дуюм	25 000	2	50 000

3.	Сеюм	20 000	3	60 000
	Ҳамагӣ		6	145 000

Шоҳҷоиза *

№	Номинатсияҳо	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
	Номинатсияи кӯдакону наврасон ва осори шифоҳӣ	70 000	1	70 000
1.	Номинатсияи адабиёти классикии тоҷик	70 000	1	70 000
2.	Номинатсияи адабиёти муосири тоҷик	70 000	1	70 000
3.	Номинатсияи адабиёти ҷаҳон	70 000	1	70 000
4.	Ҳамагӣ		4	280 000

*Ғолиби ҷойи якуми номинатсияи эҷоди назм ва эҷоди наср метавонанд, дар номинатсияҳои болозикр ихтиёран иштирок намоянд.

Маблағи умумӣ барои ҷойҳои якум, дуюм, сеюм ва Шоҳҷоиза

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	35 000	21	735 000
2.	Дуюм	25 000	42	1 050 000
3.	Сеюм	20 000	63	1 260 000
4.	Шоҳҷоиза	70 000	4	280 000
	Ҳамагӣ		130	3 325 000

Маблағ барои омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ,

ки шогирдонашон дар Озмун ҷойҳои 1, 2, 3 ва Шоҳҷоизаро мегиранд

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум, дуюм, сеюм	10 000	66	660 000
2.	Шоҳҷоиза	10 000	4	40 000
	Ҳамагӣ		70	700 000

Хароҷоти иловагӣ

Маблағи умумӣ

№	Хароҷот	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Омода кардани ҷомҳои Шоҳҷоиза, ҷойҳои якум дуюм, сеюм ва «Диплом»-и ғолибони Озмун ва хароҷоти дигар	545 000 (панҷ саду чилу панҷ ҳазор)

Маблағи умумӣ

№	Ҷоиза ва хароҷот	Шумораи умумӣ	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
---	------------------	------------------	------------------------------

1.	Барои ҷоизаҳо ва Шохҷоиза	130	3 325 000
2.	Барои омӯзгорон	66+4	700 000
	Омода кардани ҷомҳои шохҷоиза, ҷойҳои яқум дуюм, сеюм ва «Диплом»-и ғолибони Озмун ва хароҷоти		
3.	иловагӣ	—	545 000
	Ҷамағӣ		4 570 000

Рӯйхати

адабиёти тавсияшаванда барои доктарабони

Озмуни ҷумҳуриявии «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст»

1. Номинатсияи адабиёти кӯдакону наврасон ва осори шифоҳӣ:

- хондани афсонҳои халқӣ тоҷик, латифа ва аз ёд кардани порчаҳо аз осори манзуму мансури шифоҳӣ, латифаю зарбулмасал, мақолҳои халқӣ, ҷистонҳо;

- хондани ҳикояҳо аз «Гулистон», «Бӯстон»-и Саъдии Шерозӣ, «Баҳористон»-и Абдурахмони Ҷомӣ, «Рисолаи дилкушо»-и Убайди Зоконӣ, «Таҳзиб-ус-сибён»-и Садриддин Айний, порчаҳо аз осори манзуми шоирони барҷастаи классикӣ (Абӯабдулло Рӯдакӣ, Абулқосим Фирдавӣ, Саъдии Шерозӣ, Сайидои Насафӣ ва дигарон), аз ашъори манзуму мансури бачагонаи устод Садриддин Айний, Абулқосим Лоҳутӣ, Мирзо Турсунзода, Аминҷон Шукӯҳӣ, Пӯлод Толис, Ғаффор Мирзо, Сотим Улуғзода, Абдусалом Дехотӣ, Бокӣ Раҳимзода, Баҳром Фирӯз, Гулназар Келдӣ, Муҳаммад Ғоӣб, Раҳмат Назрӣ, Сафӣи Носир, Эгами Нарзуллоҳ (Воӣ), Насим Раҷаб, Ғанӣ Ҷӯразода, Юсуфҷон Аҳмадзода, Наримон Бақозода, Алӣ Бобочон, Асад Гулзодаи Бухорӣ, Маҳмуд Диёрӣ, Мирсаид Миршакар, Шарифи Муҳаммадёр, Маҳбуба Неъматова, Убайд Раҷаб, Нуъмон Розик, Ҷӯра Ҳошимӣ, Муродалӣ Собир, Абдусаттори Раҳмон, Салоҳиддини Садриддин, Азизӣ Азиз, Сайқал Самеъзода, Шодӣ Саттор, Болта Ортиқов, Ғаффоралӣ Сафар, Гулҷеҳра Сулаймонӣ, Муҳаммадалишоҳи Ҳайдаршоҳ, Бобо Ҳочӣ, Ақобир Шарифӣ, Ато Мирҳоча, Гулҷеҳра Муҳаммадиева, Латофат Кенчаева ва дигарон;

2. Номинатсияи адабиёти классикӣ:

- намунаҳои насри ривоятӣ аз «Ҷомеъ-ул-ҳикоят», «Чор дарвеш», «Ҳазору як шаб», «Тӯтинома», «Синдбоднома», «Калила ва Димна», «Самаки айёр», «Марзбоннома», «Абӯмуслимнома», «Доробнома» ва ғайра;

- осори насри классикӣ - «Корномаи Ардашери Бобакон», «Калила ва Димна», «Ёдгори Бузургмехр», «Сафарнома»-и Носири Хусрав, «Қобуснома»-и Унсурмаолии Кайковус, «Гулистон»-и Саъдии Шерозӣ, «Баҳористон»-и Абдурахмони Ҷомӣ, «Бадоеъ-ул-вақоеъ» -и Зайниддин Маҳмуди Восифӣ, «Ахлоқи Мӯҳсинӣ»-и Ҳусайн Воизи Кошифӣ, «Наводир-ул-вақоеъ»-и Аҳмади Дониш ва ғайра;

- аз ёд кардани ашъори шоирон аз рӯйи жанр

- на кам аз 100 ғазал аз Абӯабдулло Рӯдакӣ ва ҳамасрони ӯ, Санои Ғазнавӣ, Шайх Фаридадини Аттор, Адиб Собирӣ Тирмизӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Саъдии Шерозӣ, Амир Хусрави Дехлавӣ, Фаҳриддини Ироқӣ, Ҳофизи Шерозӣ, Камоли Хучандӣ, Ҳочуи Кирмонӣ, Абдурахмони Ҷомӣ, Мир Алишер Навоӣ, Камолиддини Биноӣ, Бадриддини Ҳилолӣ, Абдурахмони Мушфиқӣ, Абдулқодири Бедил, Зебуниссо, Соиби Табретӣ, Сайидои Насафӣ, Абдулқодирхочаи Савдо, Шамсиддин Шохин, Ҳочӣ Ҳусайни Кангуртӣ ва дигарон;

- рубоӣ ва дубайтӣ -на кам аз 120 рубоӣ ва дубайтӣ аз Абӯабдулло Рӯдакӣ ва ҳамасрони ӯ, Абуалӣ ибни Сино, Адиб Собирӣ Тирмизӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Бобо Тоҳири Урён, Абусаиди Абулхайр, Ҳоча Абдуллоҳи Ансорӣ, Умари Хайём, Аттори Нишопурӣ, Саъдии Шерозӣ, Ҳофизи Шерозӣ, Камоли Хучандӣ, Абдурахмони Ҷомӣ, Мир Алишер Навоӣ, Абдулқодири Бедил, Соиби Табретӣ ва дигарон;

- қасида – на кам аз 100 байт аз Абӯабдулло Рӯдакӣ ва ҳамасрони ӯ, Кисоии Марвазӣ, Абулқосим Унсурӣ, Анварии Абевардӣ, Абулҳасан Фарруҳии Сиистонӣ, Абунаҷм Манучеҳрии Домғонӣ, Адиб Собирӣ Тирмизӣ, Масъуди Саъди Салмон, Носири Хусрав, Ҳоконии Шервонӣ, Ҳаким Санои Ғазнавӣ, Камолиддин Исмоили Исфahонӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Саъдии Шерозӣ, Абдурахмони Ҷомӣ, Абдулқодири Бедил, Шамсиддин Шохин ва дигарон;

- порча аз достон – на кам аз 150 байт аз Абӯабдулло Рӯдакӣ ва ҳамасрони ӯ, Абумансури Дакиқӣ, Абулқосим Фирдавӣ, Санои Ғазнавӣ, Аттори Нишопурӣ, Низомии Ганҷавӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Амир Хусрави Дехлавӣ, Ҳочуи Кирмонӣ, Абдурахмони Ҷомӣ, Бадриддин Ҳилолӣ, Абдулқодири Бедил, Камолиддини Биноӣ, Фитрати Зардӯзи Самарқандӣ, Ҷунайдуллоҳи Ҳозик, Мирзо Содики Муншӣ, Шамсиддин Шохин ва дигарон;

- дигар навъҳои шеърӣ – китъа, мухаммас, мусаммат, мусаллас, тарҷеъбанд, таркиббанд ва ғайра – 100 байт.

3. Номинатсияи адабиёти муосири тоҷик:

- аз ёд кардани рубой, дубайтӣ, ғазал, порчаҳо аз достону маснавӣ ва сурудҳои халқӣ аз эҷодиёти даҳони халқ;

- осори насрии адибони муосир – ҳикояҳо, новеллаҳо, повестҳо, романҳо, намоишномаҳо, ёддоштҳо ва очеркҳои Садриддин Айний, Ҷалол Иқромӣ, Сотим Улуғзода, Раҳим Ҷалил, Ҳаким Карим, Фотех Ниёзӣ, Фазлиддин Муҳаммадиев, Абдумалик Баҳорӣ, Пулод Толис, Баҳром Фирӯз, Ҷумъа Одина, Урун Кӯҳзод, Юсуф Ақобиров, Сорбон, Саттор Турсун, Абдулҳамид Самад, Меҳмон Бахтӣ, Кароматуллои Мирзо, Гулрухсор, Иноят Насриддинов, Ато Ҳамдам, Бароти Абдурахмон, Ҷонибеки Ақобир, Шералӣ Мӯсо, Равшани Ёрмуҳаммад, Маъруф Бобочон, Бахтиёр Муртазо, Муҳаммадзамони Солеҳ, Сайф Раҳимзодаи Афардӣ, Баҳманёр, Юнус Юсуфӣ, Муҳибуллои Қурбон, Шераки Ориён (Абдуурофеъ Рабизода), Марямбонуи Фарғонӣ, Мансур Сурӯш, Мирзо Насриддин, Диловари Мирзо, Абдуғаффори Абдучаббор, Маҷид Салим, Равшани Маҳсумзод, Ато Мирхоча, Анвар Олим, Аброни Зоҳир, Сирочиддин Иқромӣ, Сайид Раҳмон, Мирзо Шукурзода, Муаззама, Мутеулло Начмиддинов, Додоҳони Эгамзод, Начмиддини Шохинбод, Баҳром Фирӯз, Искандари Ҳамроҳқул, Шодон Ҳаниф, Расул Ҳодизода, Нарзулло Тиллозода, Давлатшоҳи Тоҳирӣ, Ҳочӣ Содик, Ҳакималӣ Назаралӣ, Абдуғаффори Партав, Маҳкам Пулод, Айюб Кенча, Истад Қосимзода, Сирочиддин Қосимзода, Рачаб Мардон, Ғаффор Мирзо, Султон Мирзошоев, Мирсаид Миршакар, Абдурауф Муродӣ, Тоҳири Муҳаммадризо, Шералӣ Мӯсо, Бурҳон Ғанӣ, Муҳаммад Ғоиб, Карим Давлат, Абдусалом Дехотӣ, Шохмузаффар Ёдгорӣ, Матлубаи Ёрмирзо, Исроил Иброҳим, Ҳабиб Имомӣ, Қулмуҳаммади Абдулҳусейн, Ҳилолиён Аскар, Самад Ғанӣ, Саидахмади Зардон, Шохназир Назиров, Назрулло Тиллозода, Султонмуроди Одина, Муҳаммадраҳими Сайдар, Аъзам Сидқӣ, Ҳочӣ Содик, Тоҷӣ Усмон, Баҳодур Файзулло, Ибод Файзулло, Неъматуллои Худойбахш, Шарифи Халил ва дигарон;

- асарҳои драмавӣ аз Абулқосим Лоҳутӣ, Ғанӣ Абдулло, Нурулло Абдуллоҳ, Абдуғаффори Абдучаббор, Сафармуҳаммад Айюбӣ, Файзулло Ансорӣ, Абдусалом Атобоев, Тӯраҳон Аҳмадхонов, Меҳмон Бахтӣ, Абдумалик Баҳорӣ, Муҳаммад Ғоиб, Ҷалол Иқромӣ, Шамсӣ Қиём, Ҷумъа Қуддус, Фазлиддин Муҳаммадиев, Султон Сафар, Аъзам Сидқӣ, Мансур Сурӯш, Ҳочӣ Содик, Шодӣ Солеҳ, Нур Табаров, Ато Ҳамдам, Аминҷон Шукӯҳӣ, Сотим Улуғзода ва дигарон;

- ашъори шоирони муосир – на кам аз 100 ғазал, рубой ва дубайтӣ ва порча аз достон аз эҷодиёти Садриддин Айний, Туғрали Аҳрорӣ, Абулқосим Лоҳутӣ, Зуфархон Ҷавҳарӣ, Пайрав Сулаймонӣ, Ҳабиб Юсуфӣ, Мирзо Турсунзода, Сухайлӣ Ҷавҳаризода, Ҳайрат Шанбезода, Аминҷон Шукӯҳӣ, Муҳиддин Аминзода, Боқӣ Раҳимзода, Нодир Шанбезода, Мирсаид Миршакар, Абдусалом Дехотӣ, Файзулло Ансорӣ, Ғаффор Мирзо, Ҳабибулло Файзулло, Ғоиб Сафарзода, Муъмин Қаноат, Қутбӣ Киром, Лоик Шералӣ, Бозор Собир, Мастон Шералӣ, Гулрухсор, Гулназар Келдӣ, Шохмузаффар Ёдгорӣ, Жола Бадё, Абдулло Қодирии Мумтоз, Султон Шохзода, Ашӯр Сафар, Сайидалӣ Маъмур, Ширин Бунёд, Аскар Ҳаким, Ҳақназар Ғоиб, Салимшо Ҳалимшо, Саидҷон Ҳакимзода, Пиримқул Сатторӣ, Камол Насрулло, Раҳмат Назрӣ, Низом Қосим, Искандари Хатлонӣ, Зулфия Атоӣ, Муҳаммад Ғоиб, Мирзо Файзалий, Фарзона, Доро Начот, Назрӣ Яздонӣ, Алимӯҳаммад Муродӣ, Ҷамолиддин Каримзода, Зиё Абдулло, Рустам Ваҳҳобзода, Аҳмадҷони Раҳматзод, Муҳаммадали Аҷамӣ, Озарахш, Ато Мирхоча, Сиёвуш, Озар, Салими Зарафшонфар, Абдучаббори Суруш, Парда Ҳабиб, Давлат Сафар, Раънои Мубориз, Давлати Раҳмониён, Лаълҷубаи Мирзоҳасан, Муҳтарам Ҳотам, Сафар Амирхон, Назруллоҳи Азизӣён, Одина Азимӣ, Нукраи Суннатниё, Хайрандеш, Қувват Давлат, Олимхон Исмаи, Сафар Аюбзодаи Маҳзун, Гурез Сафар, Шаҳрия, Усмон Шарифзода ва дигарон;

- дигар навъҳои шеърӣ – 100 байт аз шоирони муосири тоҷик;

4. Номинатсияи адабиёти ҷаҳон:

Тавсия барои хонандагони синфҳои 1-4 аз осори манзум ва мансури адабиёти бачагонаи ҷаҳонӣ:

- адибони рус: Александр Пушкин, Михаил Лермонтов, Иван Крылов, Иван Бунин, Александр Островский, Николай Гогол, Лев Толстой, Антон Чехов, Константин Ушинский, Алексей Толстой, Николай Носов, Иван Тургенев, Максим Горький, Сергей Есенин, Виталий Бианки, Михаил Пришвин, Михаил Шолохов, Самуил Маршак, Валентин Катаев, Эдуард Успенский, Василий Шукшин, Сергей Михалков, Аагния Барто, Аркадий Гайдар, Валентин Распутин, Расул Гамзатов, Корней Чуковский, Виктор Драгунский, Валентина Осеева, Владимир Сутеев, Самуил Маршак, Константин Паустовский, Борис Житков, Андрей Усачёв ва дигарон;

- адибони шарк: Муҳаммад Иқболи Лоҳурӣ (Покистон), Халилуллоҳи Халилӣ (Афғонистон), Эраҷ Мирзо (Эрон), Фурӯғи Фаррухзод (Эрон), Содик Ҳидоят (Эрон), Нодири Нодирпур (Эрон), Бориқ Шафей (Афғонистон), Робиндранат Такур (Ҳиндустон), Прем Чанд (Ҳиндустон) ва дигарон;

- адибони дигар: Ҳамза Ҳакимзода Ниёзӣ (Ўзбекистон), Ғафур Ғулом (Ўзбекистон), Абдулло Қодирий (Ўзбекистон), Чингиз Айтматов (Қирғизистон), Рюноске Акутагава (Япония), Азиз Несин (Туркия), Маликушшуаро Баҳор (Эрон), Нодар Думбадзе (Гурҷистон), Василий Гулеури (Гурҷистон), Ирма

Маласидзе (Гурчистон) Спиридон Вангели (Молдова), Эно Рауд (Эстония), Нино Накашидзе (Гурчистон), Вайнилайтис Мартинас (Литва), Машётас Пранас (Литва), Тсао Вэнсюан (Чин), Худойберди Тўхтабоев (Ўзбекистон), Азиза Чаъфарзода (Озарбойчон), Хажак Гулназарян (Арманистон), Владимир Короленко (Украина), Сулаймон Сонй Охундзода (Озарбойчон), Карл Фриш (Олмон), Марсел Эме (Франсия), Отфрид Пройслер (Олмон), Доналд Биссет (Англия), Даниел Дефо (Англия), Эдвард Лир (Англия), Виктор Гюго (Франсия), Ханс Кристиан Андерсен (Дания), Редярд Киплинг (Англия), Алан Милн (Англия), Чеймс Хэрриот (Англия), Чералд Даррелл (Англия), Клайв Люис (Ирландия), Фрэнсис Элиза Ходгстон Бернетт (Англия), Астрид Линдгрэн (Шветсия), Александр Дюма (Франсия), Ги де Мопассан (Франсия), Артур Конан Дойл (Англия), Бародарон Грим (Олмон), Шарл Перро (Фаронса), Чанни Родари (Италия), Вилгелм Гауф (Олмон), Чонатан Свифт (Англия), Мария Тереса Андруэтто (Аргентина), Пйердоменико Баккаларио (Италия), Антуан де Сент-Экзюпери (Фаронса), Люис Кэрролл (Англия), Рудолф Эрих Распе (Олмон), Стивенсон Роберт (Шотландия), Селма Лагерлёф (Шветсия), Чон Бойн (Ирландия), Холли Вебб (Англия), Жаклин Вудсон (ИМА), Русе Лагеркрэнс (Шветсия), Чарлз де Линт (Канада), Свен Нурдквист (Шветсия), Ури Орлев (Исроил), Мария Парр (Норвегия), Филип Пулман (Англия), Улф Старк (Шветсия), Нахоко Уэхаси (Чопон), Тод Штрассер (ИМА), Чоан Кэтлин Роулинг (Англия), Чек Лондон (ИМА), Эрнест Сетон-Томпсон (Канада), Эрнест Хемингуэй (ИМА), Марк Твен (ИМА), Габриэл Гарсиа Маркес (Колумбия), Чоэл Харрис (ИМА), Кадоно Эйко (Чопон), Ло Ин (Чин), Чжан Юантсзе (Чин), Махдй Озари Яздй (Эрон), Мухаммад Аслонй (Эрон), Хусрави Бобохонй (Эрон), Шукӯҳи Қосимниё (Эрон), Калаҳари Фиребо (Эрон), Кришан Чандар (Ҳиндустон), Бкишам Сахни (Ҳиндустон), Рамврикша Бенипури (Ҳиндустон), Файз Аҳмади Файз (Покистон), Алий Сардор Ҷафри (Ҳиндустон), Накиб Маҳфуз (Миср), Иброҳим ал-Куни (Либия) ва дигарон.

5. Тавсия барои гурӯҳҳои дигар:

- осори насрӣ ва аз бар кардани на кам аз 500 байт аз эҷодиёти адибони ҷаҳон. Аз ҷумла:
- адабиёти рус дар баҳши назм, наср ва драма - Александр Пушкин, Михаил Лермонтов; дар баҳши масал
- Иван Крылов, дар баҳши назм, наср ва драма - Александр Грибоедов, Иван Бунин, Борис Пастернак, Александр Островский, Николай Гогол, Иван Тургенев, Фёдор Достоевский, Лев Толстой, Антон Чехов, Максим Горький, Михаил Булгаков, Александр Блок, Владимир Маяковский, Анна Ахматова, Марина Цветаева, Сергей Есенин, Андрей Платонов, Владимир Набоков, Иосиф Бродский, Михаил Шолохов, Александр Солженицын, Василий Шукшин, Валентин Распутин, Андрей Волос ва дигарон;
- адабиёти Украина, Беларус ва назди Балтика дар баҳши назм, наср ва драма - Максим Танк, Эдуардас Межелайтис, Янка Купала, Тарас Шевченко, Леся Украинка, Якуб Колас, Юстинас Мартсинкявичюс, Олес Гончар, Йонас Авижюс, Юрий Ритхэу ва дигарон;
- адабиёти Осиёи Марказӣ (ӯзбек, туркман, қазоқ, қирғиз) дар баҳши назму наср ва драма - Абай, Алишер Навоӣ, Машраб, Увайсӣ, Нодира, Фуркат, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзӣ, Ғафур Ғулом, Эркин Воҳидов, Олжас Сулаймонов, Абдулло Орипов, Абдулло Қодирӣ, Мухтор Аvezов, Чингиз Айтматов ва дигарон;
- адабиёти Қафқоз дар баҳши назму наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосунӣ», Мирзо Фатҳалӣ Охундов, Хачатур Абовян, Аветик Исаакян, Расул Ғамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матевосян ва дигарон;
- адабиёти кишварҳои Амрико ва Канада дар баҳши назм, наср ва драма - Филип Френо (ИМА), Генри Уодсворт Лонгфелло (ИМА), Уолт Уитмен (ИМА), Вашингтон Ирвинг (ИМА), Чеймс Фенимор Купер (ИМА), Эдгар Аллан По (ИМА), Марк Твен (ИМА), Теодор Драйзер (ИМА), Чек Лондон (ИМА), Фрэнсис Скотт Фитсчералд (ИМА), Вилиям Фолкнер (ИМА), Эрнест Хемингуэй (ИМА), Чон Стейнбек (ИМА), Маргарет Митчелл (ИМА), Грэм Грин (ИМА), Джером Сэлинджер (ИМА), Рэй Брэдбери (ИМА), Курт Воннегут (ИМА), Харпер Ли (ИМА), Эдгар Лоуренс Доктороу (ИМА) Кормак Маккарти (ИМА), Кен Кизи (ИМА), Стивен Кинг (ИМА), Чонатан Франзен (ИМА), Маргарет Этвуд (Канада), Элис Манро (Канада) ва дигарон.
- адабиёти Амрикои Лотинӣ дар баҳши назм, наср ва драма - Габриэла Мистрал (Чили), Пабло Неруда (Чили), Жоржи Амаду (Бразилия), Габриэл Гарсиа Маркес (Колумбия), Хорхе Луис Борхес (Аргентина), Мигел Астуриас (Гватемала), Марио Варгас Лйоса (Перу), Хулио Кортасар (Аргентина), Карлос Фуэнтес, Хуан Рулфо (Мексика) ва дигарон;
- адабиёти кишварҳои Аврупо дар баҳши назм, наср ва драма - Ҳомер, Софокл, Эсхил, Аристофан (Юнони қадим), Апулей (Рими бостон), Данте (Италия), Федерико Гарсиа Лорка (Испания), Чованни Боккаччо (Италия), Чеймс Чойс (Ирландия), Вилиям Шекспир (Англия), Лессинг, Гердер, Шиллер, Иоганн Волфганг фон Гёте (Олмон), Виктор Гюго (Франсия), Ромен Роллан (Франсия), Франсуа Рабле (Франсия), Жан Расин, Молйер, Лафонтен, Волтер, Монтескё, Жан-Жак Руссо, Бомарше (Франсия), Калдерон (Испания), Голдони, Готси (Италия), Мигел Сервантес (Испания), Даниел Дефо (Англия), Валтер Скотт (Шотландия), Фредерик Стендал (Франсия), Чорч Байрон (Англия), Оноре де Балзак (Франсия), Александр Дюма

(Франсия), Жорж Санд (Франсия), Ханс Кристиан Андерсен (Дания), Вилиям Теккереј (Англия), Чарлз Диккенс (Англия), Гюстав Флобер (Франсия), Жюл Верн (Франсия), Эмил Золя (Франсия), Анатол Франс (Франсия), Ги де Мопассан (Франсия), Чорч Бернард Шоу (Англия), Артур Конан Дойл (Англия), Этел Лилиан Войнич (Англия), Редјард Киплинг (Англия), Марсел Пруст (Франсия), Вирчиния Вулф (Англия), Франс Кафка (Австрия), Грэм Грин (Англия), Жан-Пол Сартр (Франсия), Албер Камю (Франсия), Дэвид Митчелл (Англия), Чоан Роулинг (Англия), Генрик Ибсен (Норвегия), Шарлотта Бронте (Англия), Эмили Бронте (Англия), Генрик Сенкевич (Литва-Лахистон), Морис Метерлинк (Нидерланд), Бернард Шоу (Англия), Томас Манн (Олмон), Герман Гессе (Олмон), Жан Пол Сартр (Франсия), Сэмюэл Беккет (Ирландия), Шарл де Костер (Белгия), Ярослав Гашек (Чехия), Уилиам Голдинг (Англия), Кнут Гамсун (Норвегия), Лион Фейхтвангер (Олмон), Алберто Моравиа (Италия), Люис Кэрролл (Англия), Рафаэлло Чованолли (Италия), Болеслав Прус (Лахистон), Генрих Гейне (Олмон), Бертолт Брехт (Олмон), Томас Манн (Олмон), Герман Гессе (Олмон), Сомерсет Моэм (Англия), Ярослав Гашек (Чехия), Кадзуо Исигуро (Япония-Англия), Меша Селимович (Сербия-Босния-Герсеговина), Жозе Сарамаго (Португалия), Олдос Хаксли (Англия), Эрих Мария Ремарк (Олмон), Эрнст Теодор Амадей Гофман (Олмон), Антуан де Сент-Экзюпери (Франсия), Чорч Оруэлл (Англия) ва дигарон;

- адібони Эрону Афғонистон, Ҳиндустон ва Покистон дар бахши назм, наср ва драма - Муҳаммад Иқболи Лоҳурӣ (Покистон), Маликушшуаро Баҳор (Эрон), Нимо Юшич (Эрон), Эрач Мирзо (Эрон), Парвини Ётисомӣ (Эрон), Халилуллоҳи Халилӣ (Афғонистон), Зиё Қоризода (Афғонистон), Аҳмади Шомлу (Эрон), Сухробӣ Сипехрӣ (Эрон), Нодири Нодирпур (Эрон), Бориқ Шафей (Афғонистон), Фурӯғи Фаррухзод (Эрон), Нусрати Раҳмонӣ (Эрон), Восифи Бохтарӣ (Афғонистон), дар бахши наср — Муртазо Мушфиқ Козимӣ (Эрон), Содик Ҳидоят (Эрон), Бузург Алавӣ (Эрон), Симин Донишвар (Эрон), Ҳушанг Гулширӣ (Эрон), Маҳмуди Давлатободӣ (Эрон), Аббос Маъруфӣ (Эрон), Робиндранат Такур (Ҳиндустон), Прем Чанд (Ҳиндустон), Урҳон Помук (Туркия), Азиз Несин (Туркия) ва дигарон;

- адабиёти Осиё ва кишварҳои арабӣ дар бахши назм, наср ва драма - Рюноскэ Акутагава (Япония), Кобо Абэ (Япония), Лу Син (Чин), Мо Ян (Чин), Чуброн Халил Чуброн (Лубнон), Накиб Маҳфуз (Ҷумҳурии Мисри Араб), Азиз Несин (Туркия), Иброҳим Ал-Куни (Лубнон), Маҳмуд Саид (Ироқ), Муҳаммад Зифзоф (Марокаш) ва дигарон.